

Riktlinje för handrehabilitering

Örebro kommun

Utarbetad för vård och omsorgsförvaltningen	Utgåv 1	Giltig fr.o.m. 2015- 11-04	Ersätter	Diarienummer Vv 258/2014
Ämne/område Handrehabilitering	Ansvarig för framtagande Medicinskt ansvarig för rehabilitering MAR		Granskad av Ledningsgruppen för Vård och omsorg	
Fastställd av MAR	Fastställd datum 2015-11-04	Omprövas	Ansvarig för omprövning: MAR	
Vem avser riktlinjen/rutinen: Arbetsterapeuter Enhetschefer Områdeschefer	Informationsansvarig Medicinskt ansvarig för rehabilitering MAR Områdeschef		Evidens, lagstiftning, m.m. Hälso- och Sjukvårdslagen 1982:763 Patientsäkerhetslagen 2010:659 Lagen om Medicintekniska produkter SFS 1993:584 Socialstyrelsens nationella riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar 2012	
Lokal anpassning ska finnas Ja ☐ Nej ☒	Datum för upprättande av lokal anpassning/revidering		Ansvarig för lokal rutin:	

Sammanfattning

Länets kommuner och Region Örebro län har i en överenskommelse gjort en gränsdragning mellan huvudmännens ansvar när det gäller handrehabilitering. Utifrån överenskommelsen har Örebro kommun beslutat att arbetsuppgiften ska utföras av tre specialutbildade arbetsterapeuter som ansvarar för bedömning och behandling. Syftet med riktlinjen är att förtydliga handrehabiliteringsansvarig arbetsterapeuts ansvarsområde. Målet är att alla personer i Örebro kommun ska erbjudas likvärdig handrehabilitering enligt överenskommelsen. Riktlinjen styrs av lagar och nationella riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar.

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Syfte	5
Mål	5
Styrdokument	6
Hälsa- och sjukvårdslagen (1982:763)	6
Patientsäkerhetslagen (2010:659)	6
Patientlagen (2014:821)	6
Lagen om medicintekniska produkter (SFS 1993:584)	6
Nationella riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar 2012 (Socialstyrelsen)	6
Handläggningsprocess för samtliga aktörer	7
Ansvar för handrehabilitering inom primärvård/kommunal hälso- och sjukvård i Örebro kommun	7
Arbetsgruppens deltagare:	8
Referenser	9
Litteratur	9
Bilagor	10
Namn på bilagan	10

Inledning

Länets kommuner och Region Örebro län har i en överenskommelse gjort en gränsdragning mellan huvudmännens ansvar när det gäller handrehabilitering. Överenskommelsen konkretiserar vilken vårdnivå patienterna ska vårdas inom vid olika former av handskador samt ansvarsfördelning mellan legitimerad arbetsterapeuter och legitimerade fysioterapeuter/sjukgymnasters arbetsområde.

Överenskommelsen mellan Region Örebro län och länets kommuner finns på samverkansportalen; [Överenskommelse - handrehabilitering](#)

Utifrån överenskommelsen har Örebro kommun beslutat att arbetsuppgiften ska utföras av tre specialutbildade arbetsterapeuter som ansvarar för bedömning och behandling av personer med de sjukdomar och skador i händerna som är kommunernas ansvar.

Arbetet i Örebro kommun påbörjades under hösten 2014 och begränsades då till handrehabilitering för patienter med diagnos karpaltunnelsyndrom och tumbasartros. Från och med hösten 2015 behandlas även diagnoserna mallet finger och distala radiusfrakturer (efter avgipsning), som ingår i det primärkommunala uppdraget.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att förtydliga vilket ansvarsområde handrehabiliteringsansvarig arbetsterapeut har inom Primärvård/Kommunal hälso- och sjukvård.

Mål

Alla personer i Örebro kommun ska erbjudas likvärdig handrehabilitering enligt överenskommelsen mellan länets kommuner och Region Örebro Län. De tre handrehabiliteringsansvariga arbetsterapeuterna inom Örebro kommun har rehabiliteringsansvaret där det inte krävs specialistvård. Remisser tas emot för bedömning och behandling av personer med karpaltunnelsyndrom, tumbasartros, mallet finger och distala radiusfrakturer (efter avgipsning). Ett vanligt behandlingsalternativ vid dessa diagnoser är utprovning av prefabricerade ortoser. Dessa räknas som medicintekniska produkter.

Styrdokument

Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

Med hälso- och sjukvård avses i denna lag åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador.

Landsting och kommun har ett ansvar för hjälpmedel till funktionshindrade enligt § 3 b § och § 18 b i Hälso- och sjukvårdslagen. Kommunen ska erbjuda god och säker vård och behandling vilket innebär att det ska finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs.

Patientsäkerhetslagen (2010:659)

6 kap.

1 § Hälso- och sjukvårdspersonalen ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. En patient ska ges sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård som uppfyller dessa krav. Vården ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Patienten ska visas omtanke och respekt.

Patientlagen (2014:821)

7 kap. Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel

2 § När det finns olika hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning tillgängliga ska patienten ges möjlighet att välja det alternativ som han eller hon föredrar. Patienten ska få det valda hjälpmedlet, om det med hänsyn till hans eller hennes behov och till kostnaderna för hjälpmedlet framstår som befogat.

Lagen om medicintekniska produkter (SFS 1993:584)

2 § Med en medicinteknisk produkt avses i lagen en produkt som enligt tillverkarens uppgift ska användas, separat eller i kombination med annat, för att hos människor

- 1. påvisa, förebygga, övervaka, behandla eller lindra en sjukdom,*
- 2. påvisa, övervaka, behandla, lindra eller kompensera en skada eller en funktionsnedsättning,*

Nationella riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar 2012 (Socialstyrelsen)

Artros är ett vanligt förekommande tillstånd för patienter i primärvården. Socialstyrelsens rekommendation innebär att primärvården bör kunna utreda och diagnostisera personer med artros och i flertalet fall inte behöva remittera till en specialistklinik för att ställa diagnos. I enstaka fall kan Socialstyrelsens rekommendationer till en början ställa krav på ökade utbildningsinsatser.

[Nationella riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar](#)

Handläggningsprocess för samtliga aktörer

Remisser kommer från läkare, sjukgymnast och barnmorska i primärvård eller slutenvård. Remisserna tas emot och bedöms av de tre arbetsterapeuterna enligt gällande rutin.

Remisser till Örebro kommun gällande handrehabilitering från externa remittenten skickas till:

Örebro kommun
Servicecenter/Seniorlotsarna
Box 325 60
701 35 Örebro

Seniorlotsarna vidarebefordrar remisserna till aktuella handrehabiliterings arbetsterapeuterna.

Ansvar för handrehabilitering inom primärvård/kommunal hälso- och sjukvård i Örebro kommun

Ansvar för arbetsuppgifterna gällande handrehabilitering, där det inte krävs specialistvård, utförs av tre arbetsterapeuter med specifik kompetens inom området. De tre arbetsterapeuterna tar emot och bedömer remisser utifrån gällande kriterier.

Målgruppen är personer med diagnoser tumbasartros, karpaltunnelsyndrom, malletfinger och distala radiusfrakturer (efter avgipsning) som har behov av förebyggande och funktionsuppehållande behandling/träning.

Bedömning

Handstatus och aktivitetsanalys utförs för bedömning av åtgärder.

Bedöma behov av specialistvård (t.ex. kompletterande nattortos eller ändring av tidigare utprovad hård ortos).

Behandling

Utprovning av prefabricerade ortoser.

Ergonomiska råd och tips som kan underlätta i vardagen.

Utformning av individuella handträningsprogram.

Enklare justering och underhåll av tidigare utprovade prefabricerade ortoser.

Enklare små justeringar av hårda ortoser utprovade av specialist inom slutenvården.

Uppföljning och överlämning

Uppföljning av ortosbehandlingen.

Remissvar skickas till remittenten om utförda åtgärder samt eventuellt behov av specialistvård.

Involvera ordinarie distriktsarbetsterapeut när personen har behov av fortsatt stöd i aktivitets- och funktionsträning i vardagen.

Rådgivning

Ge råd och stöd till kollegor i handrehabiliteringsfrågor.
Utforma enklare handträningsprogram vid behov.

Debitering

Underlag görs för debitering av förskrivna ortoser.

Statistik

Sammanställning görs.

Arbetsterapeutens specialistansvar inom länsdelssjukvård

Region Örebro län/slutenvårdens arbetsterapeut har ansvar för bedömning/behandling och träning av personer med sjukdomar och skador i händerna som har behov av specialistvård.

Arbetsgruppens deltagare:

Eva Önnegren–Kring
Maria Sternefors–Lilja
Susanne Gustafsson
Inga Blomstrand

Referenser

Litteratur

- SFS 1982:763. *Hälso-och sjukvårdslag*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2010:659. *Patientsäkerhetslag*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2014:821. *Patientlag*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 1993:584. *Lag om medicintekniska produkter*. Stockholm: Socialdepartementet.
- Socialstyrelsen. (2012). *Nationella riktlinjer för rörelseorganens sjukdomar*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Bilagor

Namn på bilagan

"[Skriv text här]"